

radditam ipsi appetitui, qua inclinatur ad id, quod est contra rationem, et aliquando trahit voluntatem ad consensum illius. Et hæc positio fundatur in doctrina Concilii Tridentini supra relati, ubi expresse dicit Concilium: « Concupiscentiam fomitis peccati esse ex peccato originali, et ad peccatum inclinare: » sed inclinatio ad peccatum non est nisi per aliquam qualitatem, seu habitum; ergo necessario est superaddenda ipsi appetitui sensitivo. Probatur consequentia, quia in ratione naturæ præcise sumptæ non est aliqua naturalis inclinatio illa de qua Concilium loquitur, debet esse aliqua morbida qualitas superaddita ipsi appetitui sensitivo.

VI. Sed etiam positio istorum omnino falsa est, et absurda, quia talis morbida qualitas concreari non potuit cum ipsa anima, alias refunderetur in creatorem, neque etiam produci potuit ex vi contractionis peccati originalis, quia imaginari non potest aliqua virtus physica proveniens ad Adamo, et causans modo physicam illam qualitatem. Ac denique hæc sententia impugnatur eisdem rationibus, quibus alia asserens, quod peccatum originale est morbida qualitas; de qua inter alios legatur Vazquez 1-2, disp. cxxxii, cap. iv.

VII. Ad fundamentum talis sententiæ respondetur satis apertam esse ibi mentem Concilii, nec in illo fundari potest talis opinio: non enim inclinatio ad peccatum est per aliquod superadditum ipsi appetitui, sed quia ex peccato originali deperdita fuit justitia originalis, quæ appetitum rectificabat, et concordem faciebat rationi, et per ablationem ejus remansit pronitas ad malum in nobis, et difficultas ad bonum sine qualitate noviter superaddita.

VIII. Vera igitur sententia est, quam colligunt discipuli D. Thomæ, ex hoc articulo in corpore, videlicet, quod fomes peccati supponit pro appetitu sensitivo, nempe pro irascibili, et concupiscibili, non quomodocumque, sed quatenus possunt appetere aliquid sine subjectione ad regulam rationis, quæ privatio subjectionis provenit ex defectu justitiæ originalis. Hoc videtur docere expresse D. Thomas in ii, distinct. xxxii, quæst. i, art. i in corpore, ubi ait: « Quod fomes peccati supra principia naturalia nihil positivum supponit in homine, sed in solo defectu originalis justitiæ consistit; » et ibi distinctione i, quæst. i, art. i ad primum, dicit: « Quod deformitas culpæ opponitur originali justitiæ quoad rectitudinem voluntatis; fomes autem peccati quoad rectitudinem virium inferiorum; » imo hoc ipsum docere videtur Concilium Tridentinum illa sessione v, canone v, ubi docet: « Quod fomes peccati ex originali peccato provenit propter defectum justitiæ originalis, et quod ad peccatum actualiter inclinatur: » ubi obiter advertendum est, non esse mentem Concilii docere, quod fomes peccati inclinatur formaliter ad peccatum, sic enim peccatum esset; cujus oppositum docet Concilium inquiring: « Fomitem non esse peccatum, neque actum ipsius imputari ad culpam his, qui viriliter resistunt. » Est ergo mens Concilii asserere, quod fomes inclinatur ad peccatum materialiter, quia fomes tendit in illud objectum, cui si accedat consensus voluntatis erit peccatum formaliter, quia fomes tendit in illud objectum cum privatione subjectionis ad regulam rationis, quæ subiectio fiebat ab originali justitia.

IX. Ex his sequitur, quod fomes peccati duo importat, et difficultatem in bono, et ad malum inclina-

tionem; sic asserit D. Thomas infra quæst. xxvii, art. iii. Et ratio est, quia ablata justitia originali non habet in homine ratio superior virtutem refrænandi totaliter vires inferiores, ut ait D. Thomas quæst. iv de malo, art. vi ad sextum decimum. Et ex hoc provenit pugna carnis contra rationem, quam D. Paulus sentiebat dicens: *Infelix homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus?* Videatur D. Thomas 1-2, quæst. xcxi, art. vi. Talis autem fomes non esset in homine si crearetur in puris naturalibus, ut recte docuit magister Soto lib. i de natura et gratia, cap. xiii, et magister Medina in præsentia, quia fomes peccati non importat quamcumque inordinationem appetitus, sed illam, quæ ortum habuit ex defectu justitiæ originalis, et a fortiori fomes non esset in habentibus originalem justitiam, nec in beatis. His ergo suppositis sit

ARTICULUS III.

Utrum in Christo fuerit, vel esse potuerit fomes peccati?

I. Pro luce hujus difficultatis advertendum est, quod fomes peccati potest considerari dupliciter, et in actu primo, videlicet, secundum quod dicit potentiam ad habendum actum rationi difformem; et etiam in actu secundo, videlicet secundum quod dicit actum ipsum rationi contrarium; et de utroque inquirimus in præsentia. Supponendum etiam est non esse idem habere actum fomitis, et habere actum appetitus sensitivi, videlicet irascibilis, et concupiscibilis; actus enim harum potentiarum de facto fuisse in Christo non vertitur in dubium: de actu vero fomitis diffi-

cultas est, quam jam determinamus.

II. Prima conclusio: In Christo Domino non fuit de facto fomes peccati consideratus in actu secundo. Hæc conclusio certissima est; opposita videtur erronea, et probatur innumeris auctoritatibus sanctorum patrum, quæ videri possunt apud interpretes D. Thomæ, præcipue apud Suarez disp. xxxiv, sect. i, concl. iii, et apud Vazquez disp. lxi, capite viii, inter alios autem notetur D. Augustinus libro ii contra duas epistolas Pelagianorum, cap. xi, post medium, ubi ait: « Quam spiritui resistentiam non habere in carne mortali ille tantum homo potuit, qui non per ipsam ad homines venit. »

III. Deinde probatur ex Concilio quinto generali, quod dicitur Germanum, act. viii, can. xii, ubi damnatur Theodorus Mopseutonsis, eo quod dixerit: « Alium esse Dei Verbum, et alium Christum a passionibus animæ, et desideriis carnis molestias patientem; » ubi non solum damnatur in Theodoro, quod dixerit alium esse Dei Verbum, et alium esse hominem Christum, sed etiam quod dixerit hominem Christum molestias carnis passum fuisse: erit ergo error asserere oppositum. Hoc ipsum diffinitur in sexta Synodo generali, actione xi, in epistola Sophronii.

IV. Probatur etiam ratione, quia actus fomitis inclinatur ad peccatum actuale, ita ut si tali motui consensus voluntatis accedat erit peccatum; ergo cum Christo Domino peccatum repugnet, et repugnabit etiam via, et tendentia ad ipsum; præcipue cum nullus actus sensitivi appetitus in Christo fuerit repertus, qui non fuerit voluntarius, ut constat ex Synodo citata, et ex doctrina sanctorum patrum; atque adeo si reperiretur actus fomitis volunta-

rins, jam reperiretur peccatum in Christo, quod dici non debet.

V. Confirmatur, quia fomes peccati, qui dicit inclinationem ad peccatum supponit in subjecto potentiam faciendi; ergo cum in Christo talis potentia non fuerit, nullatenus erit fomes peccati in actu secundo.

VI. Secunda conclusio: Fomes peccati etiam non fuit actualiter in Christo consideratus in actu primo. Hæc etiam communis est, et probari videtur ex præcedenti, nam cui repugnat actus, repugnat etiam potentia proxima ad talem actum, atque adeo sicut actus fomitis tribueretur supposito divino, ita illa etiam prava inclinatio habitualis, quod dici non potest.

VII. Tertia conclusio: Ex vi unionis humanæ naturæ cum Verbo, fuit fomes peccati omnino exclusus a Christo, et non tantum impeditus, aut ligatus. Hæc conclusio est contra Durandum; certissima tamen ex dictis; volumus enim in illa asserere, quod in Christo non fuit ligatus, aut impeditus fomes ab extrinseco per mantenentiam Dei, ne exiret in actum suum, ut in Beatissima Virgine contigit ab instanti suæ sanctificationis juxta doctrinam D. Thomæ infra quæst. xxvii, art. iii, sed volumus dicere talem fomitem omnino non fuisse in Christo, quia ab intrinseco repugnabat illum habere propter unionem hypostaticam. Et probari potest, quia licet in Christo non fuerit formaliter originalis justitia sicut in Adamo, fuit tamen in illo personalis illa sanctitas, et gratitudo ratione unionis præcise sumptæ, quæ multo excellentiori modo, et efficaciore fomitem a natura excludebat, quam originalis justitia in primo parente.

VIII. Quarta conclusio: Etiam de potentia Dei absoluta esse non potuit fomes peccati in Christo consi-

deratus in actu secundo, quamvis ab ejus natura humana omne donum supernaturale separaretur. Probat, quia ex vi solius unionis hypostaticæ necessario proveniebat, quod omnes actus appetitus sensitivi Christi essent voliti a voluntate divina; ergo non poterant non esse summe ordinati, alias refunderetur inordinatio in suppositum divinum, quod implicat: ea igitur ratione, qua repugnat reperiri peccatum in Christo etiam de potentia Dei absoluta (ut vidimus articulo primo hujus quæstionis) repugnat etiam poni in illo actu inordinatus appetitus se rebellantis contra rationem.

IX. Major autem difficultas est, an de potentia Dei absoluta possit in Christo poni fomes peccati consideratus in actu primo, existimo tamen etiam ut sic reperiri non posse, quamvis hoc non sit ita certum sicut conclusio quarta, quæ de fomite in actu secundo loquitur. Et probari potest ex secunda nostra conclusione, quia cui repugnat actus secundus videtur repugnare actus primus; præterquam, quod ex vi unionis hypostaticæ cum maneat natura humana deificata, et penetrata sanctitate personali, implicat, quod in illa reperiat potentia aliqua de se ordinata ad peccatum qualis est fomes in actu primo.

SOLVUNTUR ARGUMENTA.

X. Quod de facto Christus Dominus habuerit fomitem, probatur primo auctoritate D. Cyrilli libro x thesauri, ubi ait: « In Christo fuisse commotas passiones appetitus, non ut illum superarent, sed ut vincerentur; » ergo sentit in illo fuisse fomitem. Item sentit venerabilis Beda supra caput primum D. Marci, et D. Thomas infra quæst. xli, art.

iii ad secundum, ubi ait: « Quod Christus fuit tentatus non solum visibiliter, et extrinsece a dæmone, sed etiam per tentationem invisibilem. » Hæc autem non videtur quæ alia possit esse nisi fomitis peccati; ergo illum ponunt isti sancti in Christo Domino.

XI. Secundo arguitur: Quia ut supra dicebamus ex D. Thoma in ii, distinct. xxxii, quæst. vi, art. i, fomes peccati solum addit supra appetitum sensitivum defectum originalis justitiæ, sed in Christo non erat justitia originalis, et erat appetitus sensitivus: ergo in illo erat fomes peccati. Consequentia videtur tenere tamquam a diffinitione ad definitum.

XII. Tertio: Quia ut dicitur ad Hebr. iv: *Christus debuit in omnibus tentari, ut per omnia fratribus assimilaretur*; sed potissima tentatio est per quam appetitus conatur tendere in bonum sensibile absque subjectione ad rationem; ergo expediens fuit Christum talem sustinere tentationem, non ut ab illa vinceretur, sed ut illa superaret. Rursus, sed hæc originabatur ex fomite, ergo illum habuit Christus Dominus.

XIII. Confirmatur, nam appetitus sensitivus Christi de facto refugiebat mortem quando Matth. xxvi dixit: *Transeat a me calix iste*; sed mors illa erat conformis rationi, si quidem erat volita per voluntatem divinam; ergo de facto appetitus sensitivus Christi habuit actum non subjectum rationi, sed potius illi repugnantem, consequenter peccati fomitem.

XIV. Ad primum respondetur D. Cyrillum ibi non loqui de passionibus procedentibus ex fomite, quæ contra rationem insurgunt; has enim longe esse a Christo ipse cum aliis sanctis patribus fatetur; sed loquitur de tristitia, et timore appetitus sensitivi, quas habuit Christus

in illa agonia prolixius orans. Nee etiam istæ passiones erant sine deliberatione rationis, de quo amplius dicemus in solutione ad confirmationem tertii argumenti; nec D. Thomas aut Beda senserunt Christum tentatum fuisse interius per tentationem ex carnis suggestione, aut inordinatione contra rationem, quia ut D. Gregorius docet in homilia super caput quartum Matthæi, omnis illa tentatio exterior fuit. Appellarunt autem tentationes interiores isti sancti illas, quæ factæ sunt a dæmone non per speciem visibilem in figura hominis, qualiter tentavit Christum in deserto post jejunium quadraginta dierum, de quo videatur Suarez tom. ii super, iii p. disp. xxix, sect. iii.

XV. Ad secundum respondetur, quod licet in Christo non fuerit originalis justitia sicut in Adamo, fuit tamen aliquid in infinitum multo præstantius, videlicet, personalitas divini Verbi humanitati unita, per quam multo fortius excludebatur peccati fomes a natura humana.

XVI. Ad tertium respondet D. Thomas infra quæst. xli, art. i ad tertium, ubi ait non fuisse conveniens, quod Christus interius tentaretur aliqua tentatione carnis, quia hæc non potest fieri sine peccato. Quæ doctrina magnam videtur habere difficultatem, ex eo quod non omnis tentatio carnis est peccatum, ut constat quando consensus voluntatis non adjungitur: sed tamen mens D. Thomæ non est, quod omnes in universum tentationes carnis sint peccata, cum manifestum sit tentationes illas, quæ judicium rationis præveniunt non esse imputabiles ad culpam, sed vult D. Thomas docere tentationes esse peccata, quæ possunt præveniri per rationem, et evitari; atque adeo cum ibi loqueretur de tentationibus Christi, et ipse omnes motus appetitus præveniebat, ideo